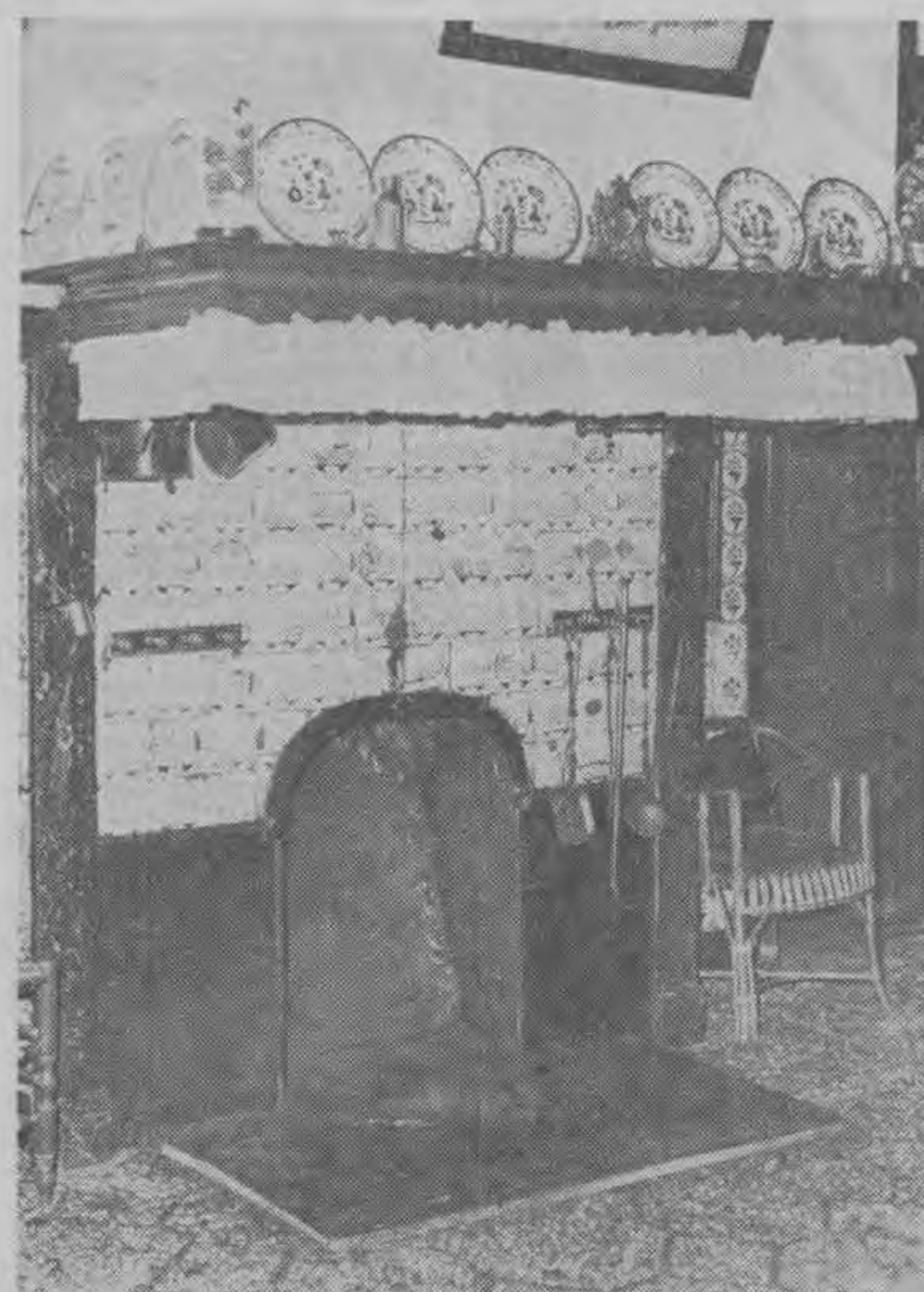

Eeuwenoude boerderijen in Gelselaar

„Beste kamers” in 't Broekhuis en Renger kunnen zo in museum

De schouw van 't Broekhuis is met zijn ruim honderd tegeltjes met bijzondere voorstellingen een bezienwaardigheid op zichzelf.

GELSELAAR. — Zelfs het eerste het beste schoolkind van Gelselaar kan je vertellen waar het Broekhuis ligt. Je moet dan bij voorkeur echter niet die naam gebruiken, maar heel gewoon op 'n Achterhoeks vragen naar 't Brooks. Men wijst noordwaarts en als je heel behulpzame Gelselaarse lieden treft gidsen ze je zelfs wel even een paar slingerende smalle weggetjes over tot voor de witte stenen met de naam „Broekhuis” erop die de inrit markeren. 't Is dat die naam er duidelijk op staat, anders zou je zweren verkeerd te zijn. Want het Broekhuis maakt zo van de weg af helemaal niet de indruk een van de oudste boerderijen te zijn in een verre omgeving. En daarvoor is het je per slot van rekening met klem en met iets van eerbied aangeprezen. Vrijwel in één adem zijn ze genoemd: 't Brooks en de Renger.

Maar tijd is er niet blijven stilstaan

Neen, denk je, dat is geen oude boerderij. De jaartallen in de oostelijke gevels maken daar trouwens ook geen geheim van: 1835, 1913 en 1921 staat er op vermeld.

Maar loop er eens om heen, naar de westkant. Meteen zie je dan al het bakhuis, terzijde van het eigenlijke boerderij-complex. Een naaststeen pal onder de houten gevelspits vermeldt niet alleen onder een huwelijksymbool de initialen MKM en BDB, maar ook het jaartal 1866. Dat begint er al op te lijken. Draai je om en je ziet in de achtergevel van de boerderijkern datzelfde symbool met weer andere initialen en het jaartal 1841.

Dus toch een tamelijk oude boerderij, denk je dan. Maar toch eigenlijk niet wat je zocht. Dat was namelijk iets heel ouds. Wel, klop dan aan en ga naar binnen. Daar vind je wat je zocht. Want 't Brooks is inderdaad heel oud, in sommige delen honderden jaren oud zelfs. Boer Marsman, die er nu woont, kan het u bewijzen. Al gauw zal hij een perkamenten oorkonde, gezegeled en wel, tonen met de nog duidelijke datum 7 februari 1695. Op die datum in het grijze verleden moet een zekere Geertjen ten Broekhuysen de uiteraard veel kleinere boerenhoeve in eigendom hebben verworven. De naam Broekhuis is tot op heden gebleven, maar de Ten Broekhuysens zelf zijn al geruime tijd uit Gelselaars annalen verdwenen. De laatste eeuw is hier het gelsacht der Kolkmans woonachtig geweest. Dat is twee jaar geleden met het overlijden van de toen 90-jarige J. A. Kolkman kinderloos uitgestorven.

Faam

Het zijn vooral ook de laatste twee gebroeders Kolkman geweest, die 't Brooks een zekere faam hebben bezorgd bij wie van antiek houdt. Ze hebben er namelijk voor gezorgd dat de „beste kamer” zoveel mogelijk gehandhaafd bleef in oude staat. En de tegenwoordige bewoners achten het hun plicht die traditie te handhaven.

Die „beste kamer” kan dan ook nu nog zo in een oudheidkundig museum. En toch is het geen echte museum-kamer, want, zo heeft men ons verzekerd, als er eens een flinke visite is dan zit de hele kamer hier.

Het is wel een vertrek om even stil van te worden. Niet alleen vanwege de werkelijk monumentale keltjesvloer, met daarin de vierkante en achthoekmotieven, maar vooral ook door de manshoge tegelwanden, de prachtige schouw (met vlak onder het trekgat van de schoorsteen twee engeltjes tegen de boze geesten) waarin ruim honderd fraaie tegeltjes evenzovele bijbelse tafelen weergegeven en de schat van wandborden, serviesgoed, snot-

terhoeks boerderijen beter bewaard kan blijven.

Muffig zullen de bewoners van het Broekhuis door de museum-reputatie voorlopig vast en zeker niet worden. Op het erf staat een brommer, op het dak een televisiemast, en op de deel toont de boer u vol trots een heel moderne drijfstal. Waarmee we maar willen zeggen

dat de tijd vóór de bakstenen met de naam Broekhuis, de gevelstenen met de oude jaartallen en de deuren van de boerderij zelf echt niet is blijven stilstaan.

Ossebloed

DAT kan ook voor de Renger worden gezegd, tussen geboom-

Een hoek uit de museumkamer van de eeuwenoude boerderij het Broekhuis te Gelselaar.

te verscholen terzijde van de weg van Gelselaar naar Geesteren gelegen. Deze boerderij moet wat het alleroudste deel betreft nog ouder zijn dan 't Brooks. Boer G. W. Berendsen, die er thans met vrouw en kinderen woont, zegt dat de „papieren teruggaan tot omstreeks 1560”.

Oorspronkelijk hebben hier de Rengerinks gewoond; zo heeft ook heel lang de boerderij zelf gebeten. Pas later is die naam van zijn staart ontdaan. Ook hier is de beste kamer het pronkstuk van de boerderij, minder imposant misschien dan van het Broekhuis maar met een niet minder kapitaal bezit aan antiek. Ook hier hebben al honderden bezoekers bewonderende uitroepen geslaakt. Een pikant detail zal hun allen zeker niet onthouden zijn. De heer Berendsen verzekert namelijk — en hij heeft het van heel, heel oude familieleden — dat de donkerrode zoldering met de zware balken heel, heel vroeger geschilderd is met ossebloed. Dat er indertijd een gracht rond het Rengerink heeft gelopen, dat weet men pas sinds een paar jaar. Bij het graven van een gierkelder vond men allerlei oude attributen en toen men de sporen ging volgen kwam geleidelijk het voormalige gracht-tracee bloot te liggen.

(advertentie)
VERDACHT PERSOON BLEEK GOEDE HUISVADER

De aandacht van enkele surveillerende beambten werd onlangs, op een plaats waar zich dagelijks zeer veel publiek bevindt, getrokken door een man die spiedend en spurend rondliep. Daarbij maakte hij voortdurend in een klein boekje notities. Nieuwsgierig geworden door dit merkwaardig gedrag, wendden de beambten zich tot de man en vroegen hem wat hij eigenlijk uitvoerde. Dit alles speelde zich op een zaterdagmorgen af op de markt. En wat bleek? De man in kwestie was een zorgzame en zuinige huisvader, die, daartoe aangespoord door zijn vrouw, een speurtocht was gaan ondernemen en een hele reeks prijzen en artikelen noteerde. Hij deelde de beambten opgewekt mede dat hij tot de plezierige slotsum was gekomen dat kopen op de markt stukken voordeliger was. Geen wonder. Marktkoopman en straathandelaar voorzien hun artikelen steeds van laagste prijzen en garanderen hun klanten desondanks de beste kwaliteit. Kopen op de markt, het voordeligste en gezelligste koopcentrum, is geld sparen, want

OP DE MARKT IS UW GULDEN EEN DAALDER WAARD!

Een fraaie oude kast op het Renger herbergt een kapitaal aan antiek.

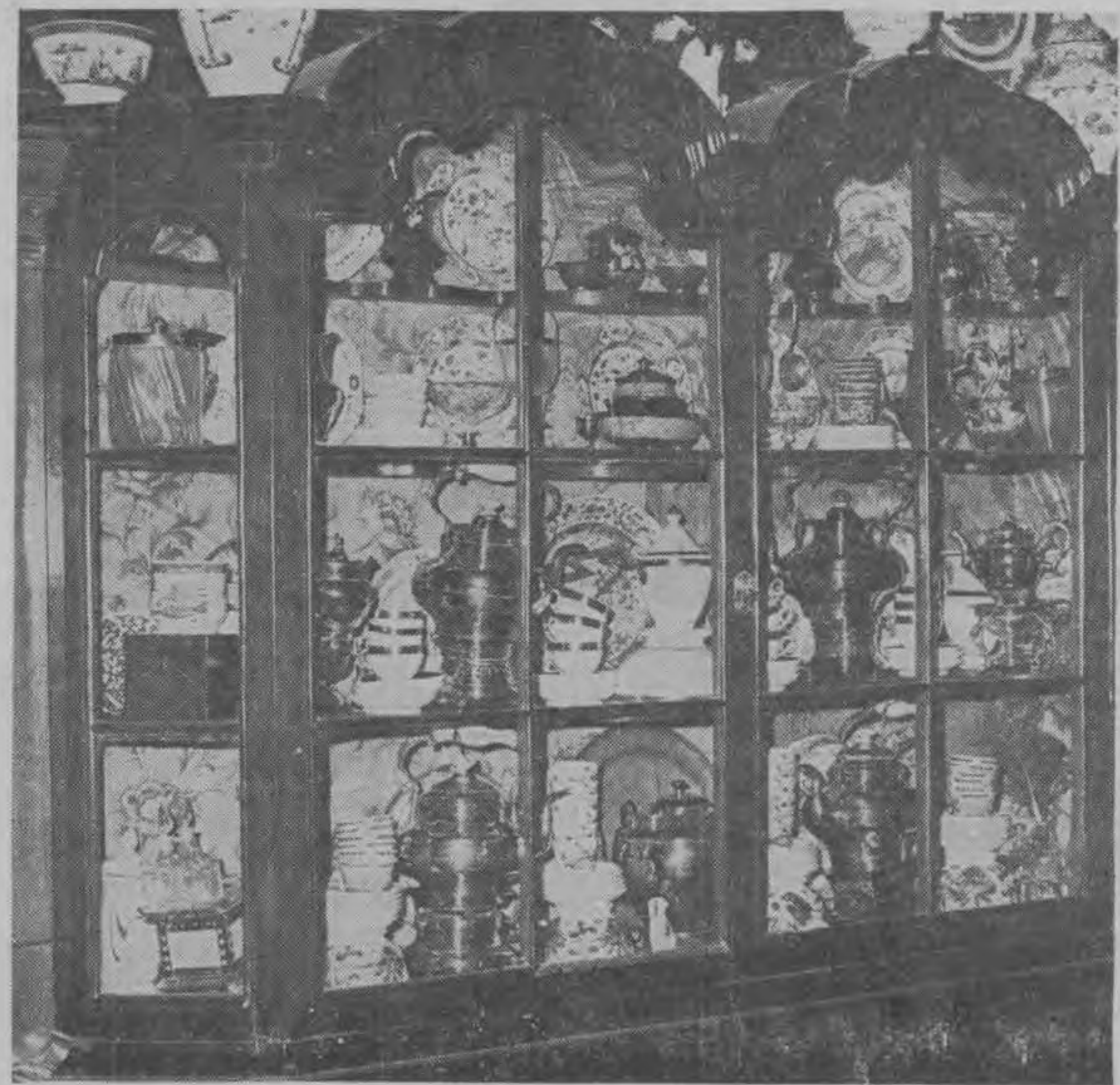
Volksonderwijs honderd jaar

(Van onze correspondent)

DEN HAAG — Op 25 mei 1866 werd in Leeuwarden opgericht de „Vereniging volksonderwijs” door test tegen de „miskennenning en de ver-twee Friese schoolopzieters als pro-dachtmaking van de openbare school”. De vereniging heeft ondanks vele moeilijkheden en tegen-werking levensvatbaarheid gevonden en maakt thans — nog niet helemaal tevreden — plannen voor de viering van het honderdjarig bestaan. Het zwaartepunt van de viering valt op 20 en 21 mei van het volgend jaar, wanneer in Leeuwarden de algemene vergadering wordt gehouden op 21 mei en Wim Kan op de vooravond van de vergadering optreedt. Voorts zullen in de maanden voorafgaand aan de algemene vergadering in het gehele land door de verschillende afdelingen afzonderlijke activiteiten worden ontwikkeld. De vereniging hoopt door deze activiteiten een bedrag bijeen te krijgen van ongeveer f 600.000. Een deel hiervan zal zijn bestemd voor een derde schoolreissjesverloof. Dit verblijf zal worden gevestigd in Noordgouwe bij Zierikzee. Het zal speciale voorlezingen krijgen voor gehandicapte kinderen.

Grote gift voor De Leeuwhuis

ENSCHEDA — Het bestuur van de Stichting Geert de Leeuw huis heeft van de stichting „F. undation Jordaan van Heek” een gift ontvangen van f 10.000.

De laatste tijd is ook het bakhuis bij 't Renger weer ingericht zoals het vroeger eeuwen geweest moet zijn.

neuzen, koffiesmodden, origineel gebleekt en ongebleekt linnen in een monumentaal kabinet, oude portretten en meer van deze kostbaarheden.

Geen museum dus. Dan zouden bepaalde prullaria (die stonden er ook) wel verwijderd zijn en dan zou in diezelfde „beste kamer” de telefoon noot een plaatsje aan de muur hebben gekregen. Maar toch heeft het wel degelijk iets van een museum, al is 't dan een bewoond museum. Elk jaar komen tientallen vakantiegangers 't Brooks bewonderen. En ze worden geacht allemaal hun handtekening te plaatsen in een album. Dat gebeurt dan met een ganzeveer, waarin heel slim een balpen is geklemd. Je kunt er ook ansichtkaarten kopen opdat de herinnering aan een der oudste Ach-

Rotterdamse bejaarden in kampeercentra

HOLTEN — Twee groepen van elk 22 bejaarden, voornamelijk echtparen, zullen in de week van 18 tot 25 september en van 25 september tot 2 oktober hun vakantie in Holten komen doorbrengen. De bungalows waarin zij zullen verblijven zijn de kampeercentra „De Haspel” en „De Borkeld” en worden hen door de eigenaren gratis aangeboden. De vakantie van deze bejaarden wordt georganiseerd in samenwerking met de sociale raad van Rotterdam, die voor de bejaarden de reiskosten van en naar hun woonplaatsen betaalt. Het initiatief hiertoe is een paar jaar geleden uitgegaan van de jaarvergadering van de V.V.V. „Holtens Belang” en het vorige jaar gestart met het onderbrengen van eveneens een aantal bejaarde Rotterdammers in het kampeercentrum „De Haspel”. De V.V.V. heeft een aardig programma samengesteld met enkele autobustochten, welke worden aangeboden door de Overijsselse Autobusdienst O.A.D. n.v., terwijl de zusters, enkele hotelhouders, de V.V.V. en het nat. hist. museum „Piet Bos” voor gezellige attracties zorgen.

Foto Piet Keger

Mevrouw H. Kromers, huisvrouw - Frans Holstlein, Haarlem

Leefwarmte! Vooral om de veiligheid.

„Toen wij vorig jaar in dit bovenhuis kwamen, was hier alleen centrale verwarming. We hebben er toen meteen een kolenhaard bij genomen, want anders zou het niet genoeg zijn hier. En doods bovendien. Maar waarom juist een kolenhaard op een bovenhuis? Ach - ik ben on-technisch, maar ik vind het gewoon een rustgevend idee. Hij sist niet en bromt niet en blaast niet. Hij kan niet omgestoten worden, niet plotseling

haperen, niet opeens kuren. Hij doet alleen wat-ie doen moet. Stilletjes zorgen voor fijne warmte en gezelligheid. En dat geeft een veilig gevoel. 't Is echt een vertrouwde huisgenoot. Waar je zeker van bent. En dat vind ik een heel ding. Vooral met het oog op onze kleine Madelon... als die straks groter wordt. Daarom voor ons leefwarmte. En anders niet!”

KOLEN

Alleen kolen geven leefwarmte